

Opiskelijoiden resilienssin tukeminen vertaisryhmätoiminnan avulla

RETU-pilotointi syventävän
harjoittelun prosessissa

Heini Rasanen, Olli Merjovaara & Tarja Liinamaa
OHOSKE-hanke 2021-2022

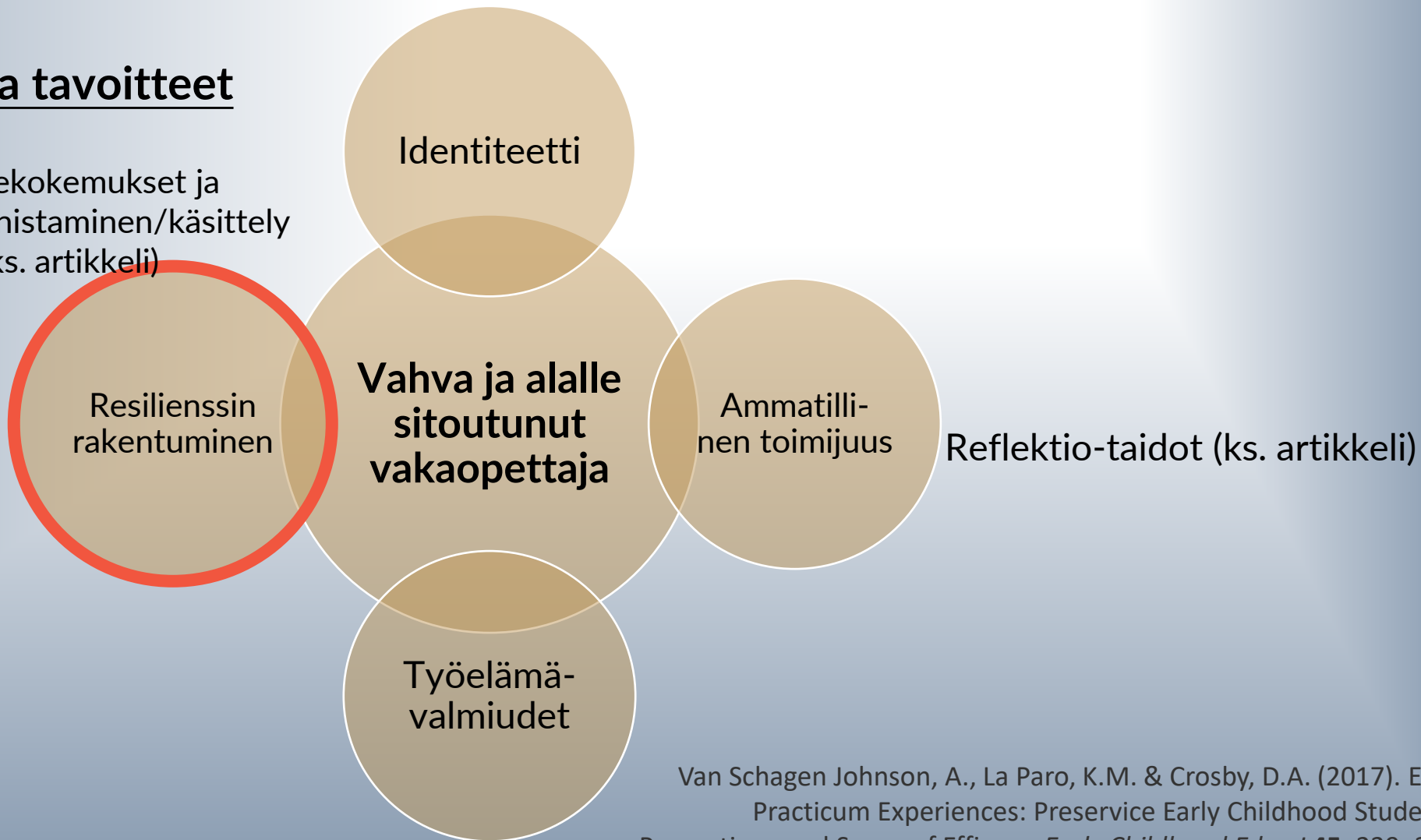

RETU-toiminnan viitekehys

Teoreettinen kehys ja tavoitteet

Tunnekokemukset ja niiden tunnistaminen/käsittely (ks. artikkeli)

Van Schagen Johnson, A., La Paro, K.M. & Crosby, D.A. (2017). Early Practicum Experiences: Preservice Early Childhood Students' Perceptions and Sense of Efficacy. *Early Childhood Educ J* **45**, 229–236.

RETU - Opiskelijoiden resilienssin tukeminen vertaisryhmätoiminnan avulla

Resilienssin määrittelyä mm.

- Resilienssillä tarkoitetaan ihmisen ja yhteisön kykyä toimia muuttuvissa olosuhteissa, kohdata häiriöitä ja kriisejä sekä sietää epävarmuutta (Sitra)
- Resilienssi on psyykkistä selviytymiskykyä ja joustavuutta. Se auttaa joustamaan, selviytymään ja palautumaan haasteista ja vaikeista tilanteista, sekä tukee uudelleen orientoitumista muutoksissa. (Mieli ry.)

RETU-toiminnan tavoitteena tunnistaa opiskelijan resilienssiin liittyviä tekijöitä/teemoja ja tukea resilienssin vahvistamista vertaisryhmätoiminnan keinoin

Varhaiskasvatusalan muuttuvat tilanteet ja olosuhteet!

RETU -Opiskelijoiden vertaisryhmätoiminta osana ohjausprosessia, syventävä harjoittelu

Ennen alkukeskustelua

Opiskelijoiden oma
vertaistapaaminen
Vko 40-41

Opiskelu päiväkodissa/harjoittelu

Omaehtoiset vertaistapaamiset
2-4 tapaamista/yhteyttä (esim.
kasvokkain, teams)

**Keskustelulle
”peilausmateriaali”**
- yleisimmät
kysymykset,
epävarmuudet, huolet
harjoitteluun liittyen
- KUDIN-kortit

Alkukeskustelu koulutuksen ohjaajan kanssa

Opiskelijat ja koulutuksen ohjaaja
- pienryhmä tuo yhteisen teeman
keskusteluun

Verrattavissa työelämän **Mentorointi-**
toimintaan

Peilausmateriaalin sisältö 1: esimerkkejä opiskelijoilta kootuista kysymyksistä (ennen harjoittelua)

Ohjaava opettaja ja perehdytys

- Millaisen ohjaajan saan? Miten ohjaaja suhtautuu harjoitteliijaan?
- Miten paljon perehdytetään ja kerrotaan kyseisen päiväkodin käytännöistä, toimintatavoista, rutiineista, pedagogiikasta? Kertooko ohjaava ope, miten päiväkotia odottaa minun toimivan?
- Saanko palautetta toiminnan aikana?
- Tietävätkö muiden ryhmien aikuiset, että olen harjoittelemassa (enkä esim. valmis vakaope)?

Opiskelijan rooli – vastuut ja mahdollisuudet

- Kuinka paljon opiskelijan osuutta ”silotellaan”/helpotetaan? Saanko itse vaikuttaa siihen, kuinka paljon otan vastuuta?
- Millainen työnjako päiväkodissa on? Mikä on minun vastuulla? Mikä on vakaopen vastuulla? Mikä on lastenhoitajan vastuulla?
- Mitä kaikkea vakaopen työhön kuuluu? Pääsemmekö open muihinkin työtehtäviin mukaan? Viikkopalaverit, viikkokirjeen lähetys, suunnittelu, vasu-keskustelut...?
- Mitä kaikkea minun olisi toivottavaa opettaa/harjoitella harkan aikana? Onko tällaista listaa olemassa vai saanko valita itse? Esim. tuleeko minun pitää tietyn teemaisia tuokioita, kuten musiikki ja liikunta?

Toimintakulttuuri

- Onko päiväkodilla jokin toimintamalli, kuinka haastavissa tilanteissa tulee toimia? Esim. millaiset tilanteet tulee jakaa muulle henkilöstölle?
- Miten arvot/painotukset näkyvät päiväkodin toiminnassa ja toimintakulttuurissa?
- Onko opiskelijalla aina sama työaika? Puolittainen vai täysi työaika? Miten esim. eskarityöaika?

Peilausmateriaalin sisältö 2a: KUDIN-kortit (harjoittelun aikana ja jälkeen)

VAHVUDET MUUTOSTILANTEISSA JA SIIRTYMISSÄ

TIETOISUUS / Tietoinen tulevaisuuteen suuntautuminen

Urasuunnittelun lähtökohdaksi on yksilön tulevaisuusorientaatio, jonka pohjalta voidaan valmistella ja suunnitella seuraavia askeleita koulutus- ja urapolulla. Asennoituminen ja tietoinen tulevaisuuteen suuntautuminen näyttyy yksilön suunnitelmallisuutena ja kiinnostuksena ammatilliseen tulevaisuuteen. Osa-alueeseen liittyy vahvuuksia kuten tietoinen tulevaan valmistautuminen, ennakointi ja suunnittelukyky.

☆☆☆ Erityinen vahvuus

Ilmenee opiskelijan vahvana kiinnostuksena ammatillista tulevaisuuttaan kohtaan. Opiskelija valmistautuu tietoisesti tulevaisuuteensa ja jäsentelee erilaisia vaihtoehtoja yhdistellen niihin toiveitaan ja aiempia kokemuksiaan.

☆☆☆ Jossain määrin vahvuus

Kertoo opiskelijan kyvystä pohtia ammatillista tulevaisuuttaan. Opiskelijalla on valmiuksia ennakoida tulevaa, mutta hän voi kaivata tukea suunnitelmallisuuden ja toimintastrategioiden kehittämisessä.

☆☆☆ Vähäinen vahvuus

Näyttyy opiskelijalla vaikeutena valmistautua tulevaisuuteen. Opiskelijan asenne urasuunnitteluun voi ilmetä välinpitämättömyytenä tulevaisuuden suhteen tai hän voi kokea tulevaisuuden suunnittelun yhdentekevänä. Opiskelijan on vaikea hahmottaa valintojen vaikutusta tulevaisuuteen.

VAHVUDET MUUTOSTILANTEISSA JA SIIRTYMISSÄ

TIETOISUUS / Tietoinen tulevaisuuteen suuntautuminen

Ohjauksessa pohdittavia kysymyksiä

- Mitä ajattelet tulevaisuudesta opintojen jälkeen?
- Millaisia tulevaisuuden vaihtoehtoja sinulla on?
- Mitä tulevaisuuteen vaikuttavia valintojen paikkoja tunnistat opintopolullasi?
- Millaisilla teoilla voit vaikuttaa tulevaisuuteen (lukukauden/lukuvuoden /opintopolun aikana)?

📍 Tapoja kartoittaa tilannetta

- Tietoinen tulevaisuuden pohdinta

🔍 Näkökulman syventäminen

- Vaihtoehtoiset toimintasuunnitelmat

Tehtäväkortti

Suunnanottoja tulevaisuuteen

>> Siirry tehtävään

Peilausmateriaalin sisältö 2b: KUDIN-kortit (harjoittelun aikana ja jälkeen)

VAHVUUDET MUUTOSTILANTEISSA JA SIIRTYMISSÄ

UTELIAISUUS / Uusien mahdollisuuksien tutkiminen

Urasuunnittelussa uteliaisuus on erityinen vahvuus erilaisten vaihtoehtisten tulevaisuuksien tutkimisessa. Uteliaisuus on toimintaa, joka auttaa kokeilemaan uusia asioita ja löytämään tulevaisuuteen liittyviä mahdollisuuksia. Utelias asenne näyttäytyy tiedonhaluna ja kiinnostuksena työelämän eri vaihtoehtoihin.

☆☆☆☆ Erityinen vahvuus

Ilmenee opiskelijassa kokeilun ja oppimisen ilona. Opiskelijan vahvuuksia ovat itsensä kehittäminen ja tulevaisuuden mahdollisuuksien tutkiminen.

☆☆☆ Jossain määrin vahvuus

Kertoo opiskelijan uteliaisuudesta tulevaisuutta kohtaan. Opiskelija on kenties jonkin verran tutkaillut eri vaihtoehtoja, mutta tarvitsee tukea mahdollisuuksien laajempaan tarkasteluun.

☆☆ Vähäinen vahvuus

Näyttäytyy opiskelijalla vähäisenä tulevaisuuden vaihtoehtojen tarkasteluna. Erilaisiin toimintamalleihin tutustuminen ei kiinnosta tai tunnu luontevalta. Opiskelija ei tutki vaihtoehtoja tarpeeksi ennen päätöksentekoa, mikä voi johtaa epärealistisiin tavoitteisiin.

VAHVUUDET MUUTOSTILANTEISSA JA SIIRTYMISSÄ

UTELIAISUUS / Uusien mahdollisuuksien tutkiminen

Ohjauksessa pohdittavia kysymyksiä

- Millaisia tulevaisuuden mahdollisuuksia sinulla voisi olla?
- Mikä sinua tällä hetkellä innostaa tai kiinnostaa?
- Mitä uutta voisit oppia tai kokeilla?
- Miten voisit haastaa ja koetella itseäsi ja omia rajojasi?

📍 Tapoja kartoittaa tilannetta

- Vaihtoehtojen kartoitus ja tutkiminen

🔍 Näkökulman syventäminen

- Oppimismahdollisuudet eri ympäristöissä

Tehtäväkortti Job Shadowing

>> Siirry tehtävään

Peilausmateriaalin sisältö 2c: KUDIN-kortit (harjoittelun aikana ja jälkeen)

VAHVUDET MUUTOSTILANTEISSA JA SIIRTYMISSÄ

LUOTTAMUS / Luottamus omiin mahdollisuuksiin

Luottamus omiin mahdollisuuksiin vahvistaa mielekästä urasuunnittelua ja kykyä rakentaa omannäköistä työuraa ja elämää. Se näyttäytyy sinnikkyyttenä ja suoriutumisenä eteen tulevista tehtävistä ja valinnoista. Luottamus omiin kykyihin edistää asetettujen tavoitteiden takana pysymistä, yrittämistä epävarmuudesta huolimatta ja itselle sopivien ratkaisujen löytämistä.

☆☆☆ Erityinen vahvuus

Ilmenee opiskelijan pystyvyysskokemuksena, sinnikkyyttenä ja päämäärätietoisuutena. Opiskelija suhtautuu luottavaisesti kehitysmahdollisuuksiinsa ja kykynsä oppia uutta.

☆☆☆ Jossain määrin vahvuus

Kertoo opiskelijan kyvystä tehdä valintoja, suoritua tehtävistä ja kehittää taitoja. Opiskelija voi tarvita itseluottamuksen vahvistamista ja strategioita ongelmanratkaisuun.

☆☆☆ Vähäinen vahvuus

Näyttäytyy opiskelijan epävarmuutena. Opiskelijalla voi olla rajoittunut näkemys kyvyistään, mahdollisuuksistaan ja suoriutumisestaan valintatilanteissa.

VAHVUDET MUUTOSTILANTEISSA JA SIIRTYMISSÄ

LUOTTAMUS / Luottamus omiin mahdollisuuksiin

Ohjauksessa pohdittavia kysymyksiä

- Miten toimit uusissa tilanteissa?
- Millaiset asiat tukevat toimintakykyäsi epävarmuutta aiheuttavissa tilanteissa?
- Mikä saa sinut yrittämään ja tekemään parhaasi?

📍 Tapoja kartoittaa tilannetta

- Toimintastrategiat ja onnistumisen kokemukset

🔍 Näkökulman syventäminen

- Kokemuksien kautta oivaltaminen

Tehtäväkortti Onnistumiskertomus

>> Siirry tehtävään

Pienryhmän toimintaa ohjaavia periaatteita

- **Ryhmässä käytävien tapaamisten tavoite ja toimintatavat**
 - Muotoutuu ryhmän tarpeiden mukaan
 - Tila ja paikka tuoda esille omassa mielessä olevia kysymyksiä, epävarmuuksia, epäselvyyksiä tai muita mietityttäviä asioita
 - Ryhmässä keskeistä aktiivinen kuuntelu ja toisen kuuleminen, avoin ja turvallinen tila ja ilmaisu, ratkaisukeskeisyys
- **1. tapaaminen** (ennen harjoittelua ja koulutuksen ohjaajan opettajan tapaamista)
 - RETU-materiaalin kautta ryhmän keskustelu-> mikä olisi yhteinen teema, joka ”viedään koulutuksen ohjaajan tapaamiseen”
- **Seuraavat tapaamiset /2-4 kertaa harjoittelun aikana**
 - vapaamuotoiset tapaamiset ryhmän tarpeiden mukaan (kirjataan ”tukisanat”, joihin ryhmä palaa harjoittelun loppukeskustelussa koulutuksen opettajan kanssa)
- **Toiminnan tapoja**
 - Kudin -korttien hyödyntäminen > Vahvuudet muutostilanteissa ja siirtymissä -osio (siniset kortit)
 - Pilottiryhmät tapaavat joulukuussa Heinin, Ollin ja Tarjan kanssa hyvillä kaffeilla, jossa kootaan RETU-kokemuksia ja kuullaan kehitysideoita jatkoon
- **Resurssointi**
 - RETU-toiminta on osa harjoittelua, joka sisältyy päiväkodissa tehtäviin työtunteihin (vähennetään liukumina 3h).

RETU - Opiskelijoiden resilienssin tukeminen vertaisryhmätoiminnan avulla

- Syventävä harjoittelu sl 2022

- RETU -pilotti tarjotaan max. 5 pienryhmälle
→ valitaan 3 - 5 halukasta pienryhmää demoilla
- Ko. ryhmille lähetetään tarkempaa tietoa

→ RETU-toiminta rakentumassa syksyn 2022 aikana.

